Дзеці ў бяспецы

ПРЫГОЖА, МАБІЛЬНА, ІНФАРМАТЫЎНА

Перасовачны куток бяспекі дапаможа спецыялістам навучыць маладых і будучых бацькоў правільна і бяспечна арганізоўваць прастору для дзяцей.

Дэманстрацыя «бокса бяспекі».

Першы «бокс бяспекі» ад аргкамітэта сацыяльнага праекта «Дзеці ў бяспецы» атрымаў Клінічны радзільны дом Мінскай вобласці.

— Стварэнне такіх мабільных боксаў — гэта бліскучая ідэя, — пракаментаваў **галоўны ўрач установы Пётр МАСЬКО.** — Гэта дэманстратыўная пляцоўка на колах, з якой лёгка можна ўехаць у палату, у ліфт, у любое аддзяленне. Ствараючы такую пляцоўку, мы з арганізатарамі ініцыятывы некалькі дзён спрачаліся і абмяркоўвалі дэталі. Цяпер вы бачыце вынік — прыгожа, мабільна і інфарматыўна.

Спецыяліст расказаў, што ў праект «Дзеці ў бяспецы» ўцягнута вялікая колькасць супрацоўнікаў радзільнага дома. Урачы ўпэўнены, што вельмі важна, каб ініцыятыва была распаўсюджана, каб кожны спецыяліст мог кампетэнтна і проста расказаць маладым бацькам, як прадухіліць дзіцячы траўматызм.

— Згодна са статыстыкай, існуе два пікі траўматызму, — расказвае **Наталля НАЎРОЦКАЯ, кіраўнік гэтага праекта.** — Першы — падлеткавы узрост, другі — дзеці да шасці гадоў. Якраз тады, калі дзеці павінны быць пад наглядам маці. На самай справе маці, якая знаходзіцца побач, не заўсёды назірае за малым. Асноўная задача ў тым, каб стварыць бяспечную прастору, каб дзіця магло без пастаянных вокрыкаў «нельга» і «не чапай» пазнаваць свет.

Такі бокс літаральна нашпігаваны элементамі бяспекі — гэта мацаванне для тэлевізара, фіксатары для камоды, стэлажоў, дзвярэй халадзільніка, заглушкі для разетак, абарона на кветкавыя вазоны, абарона ад вострых вуглоў і г. д. І ўсё гэта можна ўбачыць на свае вочы і памацаць рукамі.

Будучыя мамы — сама ўвага.

— У боксе змешчаны двухбаковыя панэлі, на якіх паказаны асноўныя зоны, што ёсць у любой кватэры ці доме, — расказвае Наталля Наўроцкая. — Гэта кухня, ванны пакой, гасцінная і дзіцячы пакой. На семінарах для бацькоў мы абазначаем асноўныя зоны небяспекі каляровымі стыкерамі і расказваем, як іх можна зрабіць бяспечнымі.

Разам з «боксам бяспекі» радзільны дом атрымаў у падарунак ад арганізатараў праекта высокатэхналагічны відэа-канферэнц-комплекс, які дапаможа палепшыць тэхнічны ўзровень канферэнцый для медработнікаў вобласці.

Куткі бяспекі ў падарунак атрымаюць таксама Салігорская і Маладзечанская раённыя бальніцы, Барысаўскі радзільны дом.

Чым тлумачыцца іх неабходнасць? Кожны год у Беларусі гінуць каля 150 дзяцей. Няшчасныя выпадкі, траўмы і атручэнні з'яўляюцца асноўнай прычынай смерці, сярод немаўлят гэта 6,6 працэнта, а сярод дзетак ад года да чатырох — 40 працэнтаў. Прычым шэсць з 10 выпадкаў траўматызму дзяцей ва ўзросце да шасці гадоў можна было б прадухіліць. Сацыяльны праект «Дзеці ў бяспецы» прызваны змяніць сітуацыю ў лепшы бок.

«Нам важна, каб са з'яўленнем дзіцяці ў сям'і ў бацькоў з'яўлялася і адказнасць за іх жыццё і бяспеку. Наша задача змяніць менталітэт людзей, каб яны клапаціліся аб бяспечнай прасторы не пасля атрымання дзіцем траўмы, а да таго. Набыць элементы бяспекі сёння можна амаль ва ўсіх дзіцячых крамах, у тым ліку і праз інтэрнэт-крамы», — дадала кіраўнік праекта.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

УСЁ ВЫРАШАЛАСЯ Б ЛЁГКА, КАЛІ Б... НЕ ЖЫЦЦЁ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Разумнае і каштоўнае вы будзеце ствараць самі, не я вам данясу светлую думку, якая дапаможа, — адказвае на такія спадзяванні псіхолаг.

Як кажа адзін з **арганізатараў мерапрыемства Міхаіл МАЦКЕВІЧ,** на такіх інтэрактыўных лекцыях нават неабавязкова задаваць пытанні:

— Дастаткова паслухаць размовы і выканаць заданне псіхолага — і адказ, што вам рабіць, часта прыходзіць сам сабой.

Гэтым разам збіраліся пагаварыць аб узаемаадносінах у сям'і. Аднак праз выказванні ўдзельнікаў высветлілася, што многія «пераводзяць» названую тэму ў зону канфліктаў і ў кожнага ёсць свой негатыўны досвед.

Пасля знаёмства прысутныя аб'ядналіся ў групы па некалькі чалавек. Пяццю словамі кожная суполка азначыла, што такое ў іх уяўленні сям'я. У цэлым атрымалася, што гэта **любоў, клопат, адказнасць, шчасце, сумесна праведзены час** і іншыя светлыя паняцці.

— А ці вытрымаюць гэтыя пачуцці, якія склаліся ў такую прыгожую карціну, праверку жыццём і праблемамі? — пацікавілася псіхолаг. — Усё было б добра, калі б... не жыццё.

Крыху пазней спікер пакажа ўдзельнікам, як яны памыляліся, малюючы ў сваіх праектах сямейнае жыццё, якое грунтуецца адно толькі на традыцыйных і правільных каштоўнасцях. Такі падыход паказвае абмежаванасць прысутных ва ўяўленнях пра бацькоўства і сям'ю. Насамрэч у сям'і павінна быць не толькі светлае і шчаслівае, але і абавязковае, а бацькоўства павінна быць не толькі высокамаральным, але і прагматычным.

ПАМЫЛІЦЦА І ПАРАЗУМНЕЦЬ

Наступным разам Надзея Аляксандраўна раздае прысутным кейс з «гісторыяй сям'і». Мама, тата, дачка і сын жывуць у доме за горадам. На паўналецце старэйшы атрымлівае ў падарунак кватэру, вучыцца ў інстытуце. Але праз нейкі час даход сям'і змяншаецца, і кватэра часова становіцца сродкам атрымання грошай, а не пражывання сына. Тут надыходзіць паўналецце сястры. Набыць жыллё для яе сродкаў не хапае. Пакрыўджанае дзіця не дае жыцця родным. Бацька гатовы прадаць загарадны дом, дзе яны жывуць, каб і ў малодшай быў уласны куток. Аднак маці катэгарычна супраць. Што рабіць, дзе рашэнне?

— Вы можаце прымяніць названыя вамі асацыяцыі з бацькоўствам да гэтай сітуацыі, — прапануе Надзея Цыркун. — Вось і паглядзім, ці вытрымаюць вашы ідэі праверку жыццём.

Адназначнага і дакладнага рашэння гэтага канфлікту не існуе, прынамсі, так падалося прысутным. Затое ёсць магчымасць паразважаць, у чым паратунак, хто вінаваты, што так адбылося, каму і чым трэба ахвяраваць, дзе памыліліся бацькі... Апошняе — гэта аксіёма: бацькі таксама памыляюцца, але прызнаюць гэта, як правіла, позна.

— Так што ў нашы ўяўленні аб сям'і можна дапісаць словы «мудрасць» і «разважлівасць». Увогуле, пасля ўмяшання жыцця людзі рэзка разумнеюць, праўда, заднім розумам, — каментуе псіхолаг.

Дзеці сёння разбэшчаныя, бо лічаць, што бацькі ім вінны, таму рэакцыя дзяўчыны зразумелая. «І ўвогуле, на што спадзяваліся бацькі?» — абураюцца ўдзельнікі сустрэчы.

— А на што спадзяваліся вы, калі апісвалі сям'ю? — тут жа пытаецца Надзея Аляксандраўна і тлумачыць. — Ніхто з вас не закрануў пытанне, што існуюць правы і абавязкі і бацькоў, і дзяцей. Павінна існаваць зваротная сувязь ад дзяцей да бацькоў. А ў нашай гісторыі бацькі не навучылі дзяцей абавязкам. Увогуле, зразумець, ці добры ты бацька, можна менавіта па гэтай зваротнай сувязі — як дзіця пачне паводзіць сябе ў дачыненні да цябе. Калі сувязь існуе, яе трэба захоўваць, бо спачатку дзіця за табой бегае, увагі шукае, а пасля вы за ім.

А ВЫ — ХТО?

— Пяць слоў пра сям'ю, з якіх мы пачыналі сустрэчу, — гэта наша першая рэакцыя, нашы пачуцці. Упісваючы іх пасля ў жыццёвую сітуацыю, вы зразумелі, што такія ўяўленні нежыццяздольныя. Аднак гэта не азначае, што мы не мелі рацыі. Давайце вывучым сябе, каб зразумець, да якіх рашэнняў мы больш схільныя, — прапануе псіхолаг і раздае лісткі для праходжання асобаснага тэста.

Яго мэта — дапамагчы прысутным вызначыць, да якога з сямі тыпаў людзей яны адносяцца. (Кіруючыся разуменнем, што сабой уяўляе той ці іншы тып, можна пэўным чынам выхаваць сябе, каб не наламаць дроў у нейкай сітуацыі.)

Пачынаецца разгляд варыянтаў. Генафільны — тып, прадстаўнікі якога выступаюць за каштоўнасці сям'і і захоўваюць генафонд роду. Альтруістычны — яго носьбіты захоўваюць маральныя пачуцці, аднак у прымяненні да бацькоўства ім прыйдзецца абмяжоўваць любоў да знешняга свету і скіроўваць яе ў сям'ю. Гэтыя варыянты прысутныя ацанілі.

А вось эгафільны (асцярожны, здаецца нясмелым, не любіць боль, захоўвае генафонд), даследчыцкі (эксперыментатар і аматар правяраць гіпотэзы), дамінантны (робіць справу для народа), лібертафільны (парушае сувязі, арыентуецца на ўвесь свет, мае схільнасць да пратэсту) і дыгнітафільны (базіруецца на паняццях гонару, годнасці, гордасці) тыпы прысутным не спадабаліся.

Цяпер час падвесці вынікі і зрабіць высновы. Калі вы не адносіцеся да генафільнага тыпу, то выхоўвайце ў сабе гэтыя якасці. Хоць бы па паўгадзіны ў дзень гуляйце з дзіцем, гаварыце з ім — тады кантакт не знікне і сувязь захаваецца на ўсё жыццё. Амаль усе прысутныя пагадзіліся, што простая думка пра зваротную сувязь з малым — бадай што, самае галоўнае з атрыманага ад сустрэчы, і з дапамогай гэтага можна вырашыць мноства праблем.

Ірына СІДАРОК, фота аўтара.